

«Слава Україні! – Героям слава!» від 4 жовтня 2018 року № 2587-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2587-19#n7>.

6. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони від 5 вересня 2018 року по Проект Закону про внесення змін до статутів Збройних Сил України № 9036 від 3 вересня 2018 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64530.

Сергій БУГЕРА

начальник відділу дослідження проблем протидії корупції та загрозам економічній безпеці Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України (м. Київ, Україна), доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

ДЕРЖАВНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Демократичні перетворення, що нині відбуваються в Українській державі, супроводжуються складними процесами реформування політичних, економічних і правових відносин. Однією з найважливіших складових цього вкрай непростого процесу є запобігання та протидія корупції. Зокрема, стратегічною метою антикорупційної політики є протидія корупції на всіх рівнях шляхом підвищення прозорості діяльності державних органів, додержання прав і свобод людини й громадянина, створення умов для розвитку економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення, зниження рівня корупції в Україні та усунення причин і умов, що її обумовлюють, відкритості та гласності при прийнятті рішень і оприлюдненні їх в засобах масової інформації, проведення громадського опитування та обговорення перед їх прийняттям [1].

Відповідно до статті 18 Закону України «Про запобігання корупції» [2] засади антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) визначаються Верховною Радою України. Щороку не пізніше 1 червня проводяться парламентські слухання з питань ситуації щодо корупції, затверджується та оприлюднюється щорічна національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики. Антикорупційна стратегія розробляється Національним агентством на основі аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання попередньої антикорупційної стратегії. Антикорупційна стратегія реалізується шляхом виконання державної програми, яка розробляється Національним агентством та

затверджується Кабінетом Міністрів України. Керівники державних органів несуть персональну відповідальність за забезпечення реалізації державної програми з виконання Антикорупційної стратегії. Державна програма з виконання Антикорупційної стратегії підлягає щорічному перегляду з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань з питань ситуації щодо корупції.

При цьому Стратегія економічної безпеки України [3] визначає шляхи досягнення цілей і реалізації пріоритетів національних інтересів у сфері забезпечення економічної безпеки. Національним інтересам України відповідає сталий розвиток національної економіки, інтеграція України в європейський економічний простір, розвиток рівноправного взаємовигідного економічного співробітництва з іншими державами. Відповідно забезпечення національних економічних інтересів вимагає формування і реалізації стратегічного курсу у сфері забезпечення економічної безпеки, спрямованого як на стале нарощення конкурентоспроможності економіки України, так і на поступове зміцнення економічної стійкості та відповідно невразливості національної економіки до зовнішніх і внутрішніх загроз. Отже, стратегічний курс у сфері забезпечення економічної безпеки має два взаємопов'язаних напрями – напрям розвитку та безпековий напрям.

Необхідно зазначити, що проектом Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020–2024 роки передбачається затвердження відповідної Антикорупційної стратегії на 2020–2024 роки, в якій вказується, що низькі темпи реалізації антикорупційної політики в Україні суттєво сповільнюють її економічне зростання. Опитування бізнесу демонструє, що поширення корупції та недовіра до судової системи є основними перешкодами для залучення в Україну іноземних інвестицій [4].

Заходи, запропоновані в Антикорупційній стратегії, дадуть змогу значно зменшити вплив фінансово-промислових груп на економіку України та забезпечити зростання добробуту українців. По-перше, це контроль за діяльністю політичних партій з тією метою, щоб фінансово-промислові групи не могли впливати на ці партії, по-друге, це посилення інституційної спроможності Антимонопольного комітету: вплив на монопольні змови, звільнення від відповідальності учасників картелів у разі, якщо вони повідомляють про такі картельні змови та ін. Передбачається, що реалізація Антикорупційної стратегії України дозволить щороку економити значні кошти – орієнтовно 200 млрд грн. за рахунок економії на збитках від корупції [5]. Відповідно це створить передумови для забезпечення економічної безпеки держави на новому якісному рівні, прискорить процес надходження інвестицій та дозволить реалізувати потенціал України у визначених сферах економіки.

Отже, в системі національної безпеки держави економічна безпека є базисом, матеріальною основою забезпечення незалежності, суверенності та належного рівня життя населення. Оскільки безпека країни у всіх її формах

реалізується через державне фінансування, основою якого є ВВП, то саме економічна безпека і є тим важелем, який забезпечує стійкість всіх видів безпеки до зовнішніх й внутрішніх загроз та забезпечує конкурентоспроможність держави на міжнародній арені. Небезпечним соціально-політичним явищем, яке виступає як одна із ключових загроз національній безпеці, так і економічній безпеці, є корупція, оскільки її вплив як на суспільство, так і на державу має системний і комплексний характер (зокрема, йдеться про політичні, економічні, соціальні та міжнародні аспекти цього впливу) [6].

При цьому дієвим засобом раціоналізації національної антикорупційної політики держави може бути впровадження положень міжнародно-правових актів та досвіду боротьби з корупцією в окремих країнах і на цій основі визначення основних складників адаптації національного антикорупційного законодавства України до норм міжнародного права [7, с. 40]. Важливим є також консолідація зусиль всього суспільства в питаннях протидії корупції, і зокрема, в частині реалізації правових норм Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів, тобто фізичних осіб, які за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їм відома у зв'язку з їх трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням ними служби чи навчання.

1. Беззуб І. Антикорупційна політика в Україні. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=%201260:antikoruptionsjnapolitika-v-ukrajini&catid=8&Itemid=350.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

3. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року: затверджено Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3472021-39613>.

4. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020–2024 роки від 21.09.2020 № 4135. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007.

5. Антикорупційна стратегія пропонує чіткі заходи для зростання економіки України. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/antikoruptsijna-stra-tegiya-proponuye-chitki-zahody-dlya-zrostannya-ekonomiky-ukrayiny-golova-nazk-v-interv-yu-radio-nv/>.

6. Шевчук І. В. Корупційна складова як чинник дестабілізації та загроза економічній безпеці України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 12. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1192>.

7. Новак А. М. Формування та реалізація національної антикорупційної політики в умовах глобалізації: сучасні виклики. *Public Administration and Local Government*. 2018. issue 2(37). С. 35–41. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vida_vni_ct_vo/2018/2018_02\(37\)/7.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vida_vni_ct_vo/2018/2018_02(37)/7.pdf). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02\(37\)/7.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02(37)/7.pdf).